

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 760

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 3 septembrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE SENATULUI		
106.	— Hotărâre pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Biroului permanent al Senatului	2
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR		
45.	— Hotărâre pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Camerei Deputaților	3
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 377 din 31 mai 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în ansamblul său.....	4–9
	Decizia nr. 379 din 31 mai 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în ansamblul său.....	10–15

HOTĂRĂRI ALE SENATULUI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****SENATUL****HOTĂRÂRE****pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor
Biroului permanent al Senatului**

În temeiul prevederilor art. 64 alin. (2) și (5) din Constituția României, republicată, precum și al art. 26 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat, cu modificările ulterioare,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aleg în funcția de vicepreședinte al Biroului permanent al Senatului următorii senatori:

1. Federovici Doina-Elena — Grupul parlamentar al PSD
2. Manda Iulian-Claudiu — Grupul parlamentar al PSD
3. Țuțuianu Adrian — Grupul parlamentar al PSD
4. Gorghiu Alina-Ștefania — Grupul parlamentar al PNL

Art. 2. — Se aleg în funcția de secretar al Biroului permanent al Senatului următorii senatori:

1. Ganea Ion — Grupul parlamentar al PSD
2. Pavel Marian — Grupul parlamentar al PSD
3. Oprea Mario-Ovidiu — Grupul parlamentar al PNL
4. Fălcoi Nicu — Grupul parlamentar al USR

Art. 3. — Se aleg în funcția de chestor al Biroului permanent al Senatului următorii senatori:

1. Arcan Emilia — Grupul parlamentar al PSD
2. Marin Nicolae — Grupul parlamentar al PSD
3. Popa Cornel — Grupul parlamentar al PNL
4. Tánzos Barna — Grupul parlamentar al UDMR

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 3 septembrie 2018, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI

CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 3 septembrie 2018.

Nr. 106.

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE

pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Camerei Deputaților

În temeiul prevederilor art. 64 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 24 și 25 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aleg în funcția de vicepreședinte al Camerei Deputaților următorii deputați:

Florin Iordache — Grupul parlamentar al PSD
Carmen-Ileana Mihălcescu — Grupul parlamentar al PSD
Eugen Nicolicea — Grupul parlamentar al PSD
Marilen-Gabriel Pirtea — Grupul parlamentar al PNL

Art. 2. — Se aleg în funcția de secretar al Camerei Deputaților următorii deputați:

Mircea-Gheorghe Drăghici — Grupul parlamentar al PSD
Georgian Pop — Grupul parlamentar al PSD
Cristian Buican — Grupul parlamentar al PNL
Iulian Bulai — Grupul parlamentar al USR

Art. 3. — Se aleg în funcția de chestor al Camerei Deputaților următorii deputați:

Ion-Marcel Ciolacu — Grupul parlamentar al PSD
Seres Denés — Grupul parlamentar UDMR
Andrei-Dominic Gereă — Grupul parlamentar ALDE
Dragoș-Gabriel Zisopol — Grupul parlamentar al minorităților naționale

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 3 septembrie 2018.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
NICOLAE-LIVIU DRAGNEA

București, 3 septembrie 2018.
Nr. 45.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 377**

din 31 mai 2018

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016
privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite,
în ansamblul său**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 1, 3, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7, 8, 10 și 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Alpha Bank România — S.A. în Dosarul Curții Constituționale nr. 477D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele Curții Constituționale nr. 493D/2017, nr. 498D/2017, nr. 539D/2017, nr. 540D/2017, nr. 541D/2017, nr. 578D/2017, nr. 582D/2017, nr. 616D/2017, nr. 634D/2017, nr. 647D/2017, nr. 961D/2017 și nr. 1.060D/2017, având un obiect similar al excepției de neconstituționalitate, și anume prevederile Legii nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea Alpha Bank România — S.A. în Dosarul nr. 25.535/301/2016 al Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 16.661/4/2016 al Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 11.127/281/2016 al Judecătoria Ploiești — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 12.410/281/2016 al Judecătoria Ploiești — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 10.218/320/2016 al Judecătoria Târgu Mureș, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 16.484/4/2016 al Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 9.888/280/2016 al Judecătoria Pitești — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 22.736/245/2016 al Judecătoria Iași — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 13.978/271/2016 al Judecătoria Oradea — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 18.741/212/2016/a1 al Judecătoria Constanța — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 17.662/245/2016 al Judecătoria Iași — Secția civilă, precum și de către Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 11.193/94/2016 al Judecătoria Buftea — Secția civilă.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 477D/2017, nr. 493D/2017, nr. 498D/2017, nr. 539D/2017, nr. 540D/2017, nr. 541D/2017, nr. 578D/2017, nr. 582D/2017, nr. 616D/2017, nr. 634D/2017, nr. 647D/2017, nr. 961D/2017 și nr. 1.060D/2017, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

6. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor.

7. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 493D/2017, nr. 498D/2017, nr. 539D/2017, nr. 540D/2017, nr. 541D/2017, nr. 578D/2017, nr. 582D/2017, nr. 616D/2017, nr. 634D/2017, nr. 647D/2017, nr. 961D/2017 și nr. 1.060D/2017 la Dosarul nr. 477D/2017, care este primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin Încheierea din 6 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 7.727/279/2016, **Judecătoria Piatra-Neamț — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1, art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7, art. 8, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 477D/2017.

10. Prin Încheierea din 20 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 25.535/301/2016, **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1, art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7 și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 493D/2017.

11. Prin Încheierea din 22 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 16.661/4/2016, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016, în special ale art. 3, art. 4 și art. 11 din acest act normativ.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 498D/2017.

12. Prin Încheierea din 17 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 11.127/281/2016, **Judecătoria Ploiești — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 539D/2017.

13. Prin Încheierea din 17 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 12.410/281/2016, **Judecătoria Ploiești — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4, art. 5 alin. (3) și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 540D/2017.

14. Prin Încheierea din 21 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 10.218/320/2016, **Judecătoria Târgu Mureș a**

sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016. Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 541D/2017.

15. Prin Încheierea din 7 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 16.484/4/2016, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 578D/2017.

16. Prin Încheierea din 21 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 9.888/280/2016, **Judecătoria Pitești — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 582D/2017.

17. Prin Încheierea din 22 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 22.736/245/2016, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 616D/2017.

18. Prin Încheierea din 17 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 13.978/271/2016, **Judecătoria Oradea — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4, art. 5 alin. (3), art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 634D/2017.

19. Prin Încheierea nr. 19.235 din 17 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 18.741/212/2016/a1, **Judecătoria Constanța — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4, art. 5 alin. (3), art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 647D/2017.

20. Prin Încheierea din 5 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 17.662/245/2016, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016, în integralitatea sa.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 961D/2017.

21. Prin Încheierea din 4 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 11.193/94/2016, **Judecătoria Buftea — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.060D/2017.

22. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, de Societatea Piraeus Bank România — S.A., precum și de către Societatea Alpha Bank România — S.A., în cauze având ca obiect Legea nr. 77/2016.

23. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarele acesteia susțin că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece legiuitorul intervine asupra unor raporturi juridice consfințite prin hotărâri judecătorești care se bucură de autoritate de lucru judecat. Arată, astfel, că prin art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 s-a încălcat autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești prin care au fost respinse acțiunile în constatarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale sau prin care au fost respinse contestații la executare formulate în procedura executării silite.

24. Autoarele arată, în esență, că se încălcă principiul previzibilității și al accesibilității legii, întrucât i se impune creditorului ipotekar să accepte bunul în orice condiții, cu efect liberatoriu, sub sancțiunea pronunțării împotriva sa a unei hotărâri judecătorești care să confirme transferul dreptului de proprietate în patrimoniul său. Se mai arată că legiuitorul modifică destinația bunului, afectat inițial garantării executării

unui contract de credit, în bun ce servește ca mijloc de plată cu efect liberatoriu. În plus, Legea nr. 77/2016 nu menține, pe întreaga perioadă a derulării contractului de credit, efectele prevăzute de părți sau care ar fi putut fi prevăzute la încheierea acestuia. Art. 3 din Legea nr. 77/2016 dispune că dispozițiile sale derogă de la Codul civil, fără a se indica expres textul/articolul de la care se derogă. În sfârșit, întrucât regimul juridic general al proprietății trebuie să fie reglementat, potrivit Constituției, prin lege organică, și dispozițiile derogatorii de la acest regim trebuie să fie reglementate prin lege organică, ceea ce nu s-a întâmplat în cazul Legii nr. 77/2016.

25. De asemenea apreciază că prevederile art. 3, 4, 6, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 contravin exigențelor de calitate a legii, stabilității juridice și respectării drepturilor dobândite și a intereselor legitime. Se arată că modificarea/reșezarea riscurilor asumate prin contract sau chiar modificarea prețului agreeat de părți nu poate avea loc printr-o ingerință a legiuitorului în economia contractului, ci doar în ipoteze excepționale de rupere a echilibrului contractual ce trebuie cercetate pentru fiecare contract în parte de către instanța judecătorească. Tot în acest context se arată că art. 7 din Legea nr. 77/2016 stabilește o procedură antinomică Codului de procedură civilă. Consideră că art. 8 din același act normativ încălcă principiul securității raporturilor juridice, al legalității și al statului de drept. Se mai arată că previzibilitatea impunea menținerea aceluiași efecte ale contractului de credit cu cele pe care părțile le-au prevăzut sau ar fi putut în mod rezonabil să le prevadă la momentul încheierii contractului; or, transformarea bunului din garanție imobiliară în mijloc de plată cu efect liberatoriu pe parcursul derulării contractului de credit, fără acordul creditorului încălcă accesibilitatea și previzibilitatea legii, ceea ce conferă caracterul neconstituțional al art. 5 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 77/2016.

26. Cu privire la încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție arată că prin reglementarea cu titlu obligatoriu a mecanismului dării în plată în cazul contractelor încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii, legiuitorul a intervenit într-o situație juridică ale cărei efecte au fost epuizate încă de la momentul încheierii contractului de credit, drept care prevederile art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 sunt neconstituționale. În același sens se arată că principiul neretroactivității legii civile este încălcat atât timp cât se conferă debitorilor executați silit posibilitatea de a cere instanței constatarea ștergerii unor datorii rezultate din contracte de credit declarate scadente anticipat, cu mult înainte de intrarea în vigoare a legii. Mai mult, după darea în plată forțată a bunului imobil, creditorul trebuie să preia toate costurile de administrare, conservare, valorificare aferente proprietății, devenind în același timp și garant în favoarea debitorului în situația în care acesta a constituit garanții reale asupra imobilului sau alte sarcini, efecte inexistente la data încheierii contractului de credit. Astfel, legea nu face diferența între *facta praeterita*, *facta pendentia* și *facta futura*.

27. Cu privire la încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție susțin că în urma ștergerii creanței ipotecare prin darea în plată a bunului imobil, creditorul respectiv nu va avea dreptul de urmărire asupra celorlalte bunuri din patrimoniul debitorului, față de ceilalți creditori ipotecari sau chirografari care nu au calitatea de instituție de credit, instituție financiară nebancaară sau cesionar al acestora. Se mai precizează că prevederile art. 1, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (4)—(6) din Legea nr. 77/2016 au un caracter discriminatoriu, întrucât se aplică numai consumatorilor care îndeplinesc cerințele prevăzute la art. 4 din lege, iar ceilalți consumatori nu se pot bucura de beneficiile acestui act normativ.

28. Cu privire la încălcarea art. 21 din Constituție se arată că art. 4 și 7 din Legea nr. 77/2016 dau dreptul debitorilor să schimbe obiectul, prețul, riscul contractului după bunul lor plac și în lipsa verificărilor prealabile privind îndeplinirea condițiilor obiective și subiective pentru aplicarea „protecției”. Se mai arată că art. 4 și art. 7 alin. (1) din lege limitează acțiunea creditorului

de a contesta starea bunului dat în plată, culpa debitorului în diminuarea valorii bunului ipotecat sau starea de necesitate învederată de debitor, drept care nu se respectă cerințele accesului liber la justiție.

29. Cu privire la încălcarea art. 44 și art. 136 alin. (5) din Constituție apreciază că, prin efectul liberatoriu, constând în ștergerea creanței reziduale a băncii formată din diferența dintre soldul creditorului la momentul plății și valoarea imobilului, dreptul de proprietate al băncii asupra acestei creanțe este iremediabil afectat, ceea ce duce la concluzia neconstituționalității art. 5 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 77/2016. De asemenea, pentru aceleași motive este neconstituțional și art. 8 alin. (5) din lege; se mai indică faptul că se încalcă atât dreptul de proprietate al băncii, cât și al creditorului cesionar, după caz. Se ajunge la pierderea dreptului de creanță avut împotriva împrumutatului/garanților, acesta fiind înlocuit cu un drept real asupra unui imobil care are o valoare incertă. Mai mult, se poate întâmpla ca bunul imobil să nu fie transmis în patrimoniul băncii liber de sarcini, nefiind reglementată nici măcar obligația de garantare a debitorului ce apelează la procedura dării în plată a imobilului. Se mai precizează faptul că, prin efectul art. 3 din Legea nr. 77/2016, banca este deposedată de un bun actual, respectiv dreptul de creanță născut în temeiul contractului de credit, și, prin urmare, Legea nr. 77/2016 restrânge dreptul de proprietate privată, fără ca niciuna dintre justificările cuprinse la art. 53 din Constituție să existe.

30. Cu privire la încălcarea art. 45 din Constituție, autoarele excepției de neconstituționalitate subliniază că libertatea contractuală a părților nu presupune doar libertatea acestora de a-și asuma obligații și de a dobândi drepturi, ci și libertatea de a-și asuma riscuri ale contractului, pe care trebuie să le respecte. Susțin, astfel, că libertatea economică presupune un cadru economic caracterizat prin stabilitate, în care participanții pot stabili un preț al contractului prin negociere în funcție de condițiile de pe piață, iar Legea nr. 77/2016 restrânge libertatea contractuală, fără ca niciuna dintre justificările cuprinse la art. 53 din Constituție să existe.

31. Cu privire la încălcarea art. 53 alin. (2) din Constituție se apreciază că art. 3 și art. 4 din Legea nr. 77/2016 permit hazardul moral al liberării discreționare de datorie de către debitori aflați în situații economico-financiare care nu sunt excepționale. Astfel, se permite modificarea discreționară a prețului contractului de către debitor, ceea ce reprezintă un stimul pentru ca acesta să nu își execute obligațiile de plată a datoriilor. Se mai indică faptul că legea nu urmărește un scop legitim în sensul că vizează interese pur private, și nu cele generale, că adoptarea acesteia nu a fost necesară, existând la îndemâna părților contractante și alte mecanisme, precum cel al imprevizunii, și că legea nu asigură un just echilibru între interesele creditorului și al debitorului.

32. Cu privire la încălcarea art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție se arată că Legea nr. 77/2016, reglementând aspecte referitoare la proprietate, trebuia adoptată ca lege organică, și nu ordinară. În acest sens, subliniază că, din moment ce actul normativ criticat reglementează derogări de la Codul civil, lege organică, și normele derogatorii trebuiau să fie adoptate tot ca lege organică.

33. Cu privire la încălcarea art. 135 din Constituție se apreciază că art. 3, art. 4 alin. (2), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (4)–(6), art. 8 și 10 din Legea nr. 77/2016 aduc atingere principiilor libertății contractuale, întrucât procedura dării în plată, deși ar fi trebuit să aibă un caracter consensual, este lăsată exclusiv la opțiunea debitorului, nefiind astfel necesar consimțământul creditorului. Mai mult, legea, în ansamblul său, favorizează comportamentul iresponsabil al consumatorilor care, la momentul încheierii contractului de credit, trebuia să prevadă și riscurile acestuia cu privire la aprecierea/deprecierea monedei de schimb.

34. Cu privire la încălcarea art. 148 din Constituție este invocat caracterul contrar al legii cu referire la Directiva 2014/17/UE și, în special, față de art. 43 alin. (1) al acesteia. Se arată că astfel legea criticată este contrară Directivei 2014/17/UE, aceasta din urmă reglementând într-un mod proporțional, adecvat și cu respectarea exigențelor principiului neretroactivității posibilitatea stingerii obligațiilor rezultate din contractele de credit prin darea în plată a bunului imobil. În fine, se mai arată că, potrivit domeniului de reglementare a legii, aceasta se aplică și în cazul contractelor de credit de consum referitoare la bunuri imobile rezidențiale care intră în sfera de reglementare a Directivei 2014/17/UE. Potrivit art. 23 din Directiva 2014/17/UE, statele membre pot să reglementeze un cadru legal care să asigure cel puțin dreptul consumatorului de a converti contractul de credit într-o monedă alternativă, în condiții specificate sau să fie în vigoare alte aranjamente pentru a limita riscul ratei de schimb valutar. Cu toate acestea, în art. 23 alin. (5) din Directiva 2014/17/UE se prevede în mod clar că astfel de reglementări nu pot fi aplicate cu efect retroactiv. În același sens dispune și art. 43 din Directivă, dispozițiile fiind clare în sensul stabilirii aplicării lor doar pentru viitor, neputând fi aplicate cu efect retroactiv, ci doar contractelor de credit încheiate după data de 21 martie 2016. Din această perspectivă, autoarele excepției apreciază că este evidentă contradicția dintre reglementarea europeană și cea națională.

35. **Judecătoria Târgu Mureș**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 541D/2017, și **Judecătoria Iași — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 616D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

36. **Judecătoria Piatra-Neamț — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 477D/2017, și **Judecătoria Buftea — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 1.060D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este parțial întemeiată.

37. **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 493D/2017, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă**, în dosarele Curții Constituționale nr. 498D/2017 și 578D/2017, **Judecătoria Pitești — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 582D/2017, precum și **Judecătoria Iași — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 961D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

38. **Judecătoria Constanța — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 647D/2017, și **Judecătoria Ploiești — Secția civilă**, în dosarele Curții Constituționale nr. 539D/2017 și nr. 540D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, însă „rămâne de analizat modalitatea concretă pe care Legea nr. 77/2016 o propune în legătură cu darea în plată a imobilelor ipotecate, din perspectiva existenței unei ingerințe asupra dreptului de opțiune al instituțiilor creditoare, al justificării acesteia în raport cu interesul consumatorilor și al proporționalității măsurii”.

39. **Judecătoria Oradea — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 634D/2017, consideră că reglementarea criticată este constituțională „în măsura în care, în considerarea prevederilor art. 44 alin. (1) teza a doua și art. 53 din Constituție, art. 1271 și 970 alin. (2) din Codul civil din 1874, se urmărește restabilirea echilibrului contractual”.

40. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

41. **Guvernul** a formulat punctul său de vedere, în dosarele Curții Constituționale nr. 477D/2017, nr. 498D/2017, nr. 540D/2017, nr. 689D/2017 și nr. 1.060D/2017, în sensul respingerii criticilor de neconstituționalitate, ca neîntemeiate, respectiv ca inadmisibile, în acord cu jurisprudența instanței constituționale, și anume Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017.

42. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

43. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

44. Din examinarea dispozitivului încheierilor de sesizare și a criticilor formulate, Curtea observă că, pe lângă invocarea, în mod individual, a unor prevederi ale Legii nr. 77/2016, acest act normativ este criticat, în majoritatea cauzelor, în integralitatea sa. Așa fiind, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate prevederile Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în integralitatea sa, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 28 aprilie 2016.

45. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, prevederile criticate din Legea nr. 77/2016 contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4) și (5) privind principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, precum și al supremației Constituției și al legilor, coroborate cu cele ale art. 126 alin. (1) referitor la instanțele judecătorești, art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii civile, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 44 alin. (1) și (2) teza întâi privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 73 alin. (3) lit. m) referitor la regimul juridic al proprietății, art. 135 alin. (1) și (2) lit. a) privind economia, art. 136 alin. (5) care consacră inviolabilitatea proprietății private, în condițiile legii, art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană, precum și prevederilor art. 1 — *Protecția proprietății din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

46. Examinând excepția de neconstituționalitate formulată în prezentele cauze, Curtea constată că, în ceea ce privește o parte dintre prevederile legale criticate, nu sunt respectate condițiile de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate a căror existență rezultă din dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor [...] privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei [...]*”, precum și din dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”.

47. Astfel, Curtea reține, ca element comun situației de fapt din cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea în prezentele dosare, că toate contractele de credit au fost încheiate înaintea intrării în vigoare a noului Cod civil, respectiv 1 octombrie 2011. Autoarele excepției au invocat neconstituționalitatea art. 3 din Legea nr. 77/2016, fără să se raporteze în mod distinct la cele două ipoteze ale acestuia, respectiv ipoteza care vizează aplicabilitatea noului Cod civil [„*Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare*”] și ipoteza care vizează aplicabilitatea vechiului Cod civil. În acest context, având în vedere Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, instanța de contencios constituțional va respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi raportate la dispozițiile art. 3 teza întâi din Legea nr. 77/2016.

48. Faptul că toate contractele de credit ce fac obiectul cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea au fost încheiate înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil este relevant și în examinarea admisibilității excepției având ca obiect neconstituționalitatea tezei a doua a art. 11 din Legea nr. 77/2016. Curtea reține că, potrivit primei teze a acestuia, dispozițiile Legii nr. 77/2016 se aplică și contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, iar, potrivit celei de-a doua teze a art. 11, Legea nr. 77/2016 se aplică acelor contracte de credit încheiate după data intrării sale în vigoare. Așa fiind, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, întrucât acestea vizează contracte încheiate după intrarea în vigoare a Legii nr. 77/2016.

49. În continuare, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, Curtea a constatat că dispozițiile art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 77/2016 sunt constituționale numai în măsura în care instanța judecătorească are posibilitatea și obligația de a verifica îndeplinirea condițiilor impreviziunii pentru fiecare contract de credit în parte. Curtea a mai reținut că, în cazul în care instanța judecătorească nu ar avea posibilitatea să verifice îndeplinirea condițiilor impreviziunii, aceste dispoziții legale ar încălca dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 1 alin. (5) în componenta sa privind calitatea legii, pe cele ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, precum și pe cele ale art. 124 privind înfăptuirea justiției.

50. Totodată, prin decizia precitată, paragraful 122, Curtea a constatat că sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este neconstituțională. Astfel, analizând problema constituționalității acestei sintagme din cuprinsul art. 11 al Legii nr. 77/2016, Curtea a constatat că obiectul contractelor de credit îl reprezintă sume de bani, și nu bunuri imobile. În condițiile în care art. 11 teza întâi prevede ca un criteriu de sine stătător criteriul devalorizării bunurilor imobile ce fac obiectul garanției aduse de debitor, se ajunge la o încălcare a dreptului de proprietate privată asupra sumelor de bani ale împrumutătorului (instituției de credit), drept prevăzut de art. 44 din Constituție. Curtea a reținut totodată că un astfel de criteriu care a fost prevăzut alternativ cu cel al riscurilor ce izvorăsc din contractul de credit și, deci, folosit de sine stătător este incompatibil cu aplicarea impreviziunii de către instanța judecătorească, astfel cum a fost configurată sub regimul Codului civil din 1864. Faptul că garanția adusă se devalorizează nu are legătură cu executarea contractului de credit; acest criteriu ar putea, în schimb, să fie folosit în coroborare cu principiul echității ca parte a teoriei impreviziunii, astfel cum a fost configurată sub regimul Codului civil din 1864. Astfel, instanța judecătorească urmează să evalueze dezechilibrul prestațiilor rezultate din contractul de credit și prin recurgerea la acest criteriu atunci când contractul de credit a fost convenit în vederea achiziționării unui imobil.

51. În acest context, Curtea reține că, potrivit art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”. Prin urmare, ținând cont de faptul că Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016 a fost publicată ulterior sesizării instanței constituționale în prezentele cauze, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016, precum și cea a prevederilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite urmează a fi respinsă ca devenită inadmisibilă.

52. Curtea constată că soluția respingerii ca devenită inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la dispozițiile art. 3 teza a doua, art. 4

și art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 este valabilă și în condițiile în care, în prezentele cauze, acestea sunt criticate și din perspectiva altor standarde constituționale decât cele prin raportare la care Curtea a reținut neconstituționalitatea lor, dar avute în vedere de instanța constituțională în considerentele Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, respectiv dispozițiile constituționale cuprinse în art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 44, 45, 53, art. 135 alin. (2) lit. b) referitor la economie și în art. 148 din Constituție. Astfel, Curtea a reținut conformitatea dispozițiilor art. 3, 4, 8 și 11 din Legea nr. 77/2016 cu normele fundamentale mai sus menționate, precum și lipsa incidenței dispozițiilor art. 53 din Constituție. Plecând de la această constatare și în urma examinării criticilor formulate de autoarele excepției din perspectiva acestor dispoziții constituționale, Curtea apreciază că se impune menținerea soluției pronunțate în prealabil.

53. Astfel, în ceea ce privește critica referitoare la încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a reținut că „indiferent de textul legal specific în baza căruia au fost încheiate contractele până la data de 1 octombrie 2011, ele se supun reglementării de drept comun, Codul civil din 1864, care, în mod evident, permitea aplicarea teoriei impreviziunii, în temeiul art. 969 și art. 970. Având în vedere că Legea nr. 77/2016 reprezintă o aplicare a teoriei impreviziunii la nivelul contractului de credit, prevederile acesteia nu retroactivează.” (paragraful 115).

54. Cu privire la critica raportată la art. 16 din Constituție, referitor la principiul egalității, Curtea a reiterat jurisprudența sa constantă potrivit căreia noțiunea fundamentală de *egalitate în fața legii* nu presupune că stabilirea unui tratament juridic diferențiat unor situații distincte este discriminatorie. Dimpotrivă, în acest fel se asigură deplina respectare a acestui principiu constituțional fundamental. Astfel, în Decizia nr. 192 din 31 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 21 iunie 2005, Curtea a precizat că „egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și deci instituirea aceluiași regim juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat”. Curtea reține că deosebirile obiective dintre categoria *profesioniștilor* și cea a *consumatorilor* sunt suficient de relevante și semnificative încât să justifice opțiunea legiuitorului de a le aplica un regim juridic distinct.

55. Cu referire la criticile prevederilor Legii nr. 77/2016 formulate din perspectiva art. 45 și art. 135 alin. (2) lit. b) din Constituție, Curtea a reținut că însuși textul art. 45 din Constituție dispune că accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora sunt garantate în condițiile legii. Or, dispozițiile criticate din Legea nr. 77/2016 se pot încadra în această categorie — *în condițiile legii* — legiuitorul constituant însuși acordându-i legiuitorului ordinar prerogativa de a stabili condițiile exercitării accesului liber al persoanei la o activitate economică, precum și a liberei inițiative. De altfel, prin Decizia nr. 282 din 8 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 530 din 16 iulie 2014, Curtea a stabilit că „principiul libertății economice nu este un drept absolut al persoanei, ci este condiționat de respectarea limitelor stabilite de lege, limite ce urmăresc asigurarea unei anumite discipline economice ori protejarea unor interese generale, precum și asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale tuturor.” (paragraful 16).

56. În ceea ce privește criticile aduse Legii nr. 77/2016 din perspectiva art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, paragraful 108, Curtea a statuat că „Legea nr. 77/2016 reglementează situații specifice care nu

se referă la regimul general al proprietății, în sensul că vizează doar o modalitate de executare a unor obligații derivate din contractul de credit în ipoteza intervenirii impreviziunii. Chiar dacă aplicarea Legii nr. 77/2016 are drept efect un transfer de proprietate, acest lucru nu semnifică faptul că legea în sine reglementează regimul general al proprietății, sintagmă ce vizează cadrul general al proprietății în România, și nu orice transfer al dreptului de proprietate ca urmare a aplicării unor instituții de drept civil. În concordanță cu jurisprudența sa (Decizia nr. 5 din 14 iulie 1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 22 iulie 1992), Curtea constată că regimul juridic general al proprietății, publică sau privată, vizează, ca esență, cele trei elemente ale dreptului de proprietate: posesia, folosința, dispoziția, fiind preponderent un regim de drept privat. Regimul proprietății și al dreptului de proprietate, și încă la nivel general, reprezintă o realitate juridică care guvernează raporturile juridice de o valoare socială semnificativă ce reclamă reglementarea printr-o lege organică, pe când regulile specifice pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate reprezintă o altă realitate juridică, de o importanță mai mică, putând fi stabilită prin legi ordinare sau, după caz, prin ordonanțe. De altfel, legiuitorul a mai adoptat reglementări care au un impact asupra dreptului de proprietate prin intermediul unor legi ordinare, cum ar fi Codul de procedură fiscală (Legea nr. 207/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015) care, în art. 348, reglementează confiscările dispuse potrivit legii.”

57. Prin Decizia nr. 94 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 4 august 2017, Curtea a constatat că, reglementând procedura dării în plată, ca expresie a impreviziunii contractuale, legiuitorul, prin art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, a pus la îndemâna debitorului obligației un mecanism procedural specific prin efectul căruia are loc o suspendare de drept a executării plăților pe care debitorul le-ar datora în temeiul contractului de credit. Curtea a constatat că un asemenea mecanism procedural nu este de natură să afecteze sau să anuleze dreptul de proprietate privată al creditorului, pentru că suspendarea plăților este o măsură imediată care este menită să împiedice ruina iminentă a debitorului, înlăturând efectele negative asupra patrimoniului acestuia în condițiile în care creditorul decide să demareze o procedură judiciară. Este o măsură provizorie prin natura sa, întrucât, în cazul în care este admisă contestația creditorului, debitorul obligației va trebui să execute în continuare contractul de credit, plata sumelor de bani aferente perioadei de suspendare urmând a fi reluată. Mai mult, Curtea a reținut că, în condițiile în care instanța judecătorească admite contestația formulată de profesionist, prestațiile bănești datorate în temeiul contractului de credit trebuie executate întocmai, creditorul obligației, în acest caz, având dreptul și la repararea prejudiciului în măsura în care instanța judecătorească a constatat reaua-credință a debitorului în exercitarea dreptului său la notificarea prevăzută de art. 5 din Legea nr. 77/2016.

58. Cu privire la invocarea art. 148 din Constituție, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a reținut că, în cauzele deduse judecării, prevederile Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1.093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 60 din 28 februarie 2014, nu au legătură cu ipoteza normativă a legii criticate, ele referindu-se la conversia creditelor în valută. Prin urmare, Curtea a constatat că dispozițiile constituționale cuprinse în art. 148 nu au incidență în cauză.

59. Referitor la critica potrivit căreia prevederile de lege criticate încalcă autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, paragraful 123, și Decizia nr. 638 din 27 octombrie 2016, paragraful 20, Curtea a constatat că „darea în plată poate opera

și în faza executării silită, neputându-se reține încălcarea autorității de lucru judecat al hotărârii instanței judecătorești care a încuviințat executarea silită, întrucât aceasta nu are ca obiect soluționarea fondului. Chiar și în această fază instanța poate aprecia cu privire la îndeplinirea condițiilor privind existența impreviziunii”.

60. În fine, referitor la prevederile art. 11 teza întâi prin raportare la celelalte dispoziții ale Legii nr. 77/2016 criticate în prezentele cauze, Curtea reține că toate considerentele anterioare sunt aplicabile *mutatis mutandis*. În plus, reiterând cele statuate în Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea reține că, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate. De principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atribuțiile acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate. De asemenea, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, Curtea a statuat că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent

să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principială conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Textul art. 44 din Constituție cuprinde expres în cadrul alin. (1) o dispoziție specială în temeiul căreia legiuitorul are competența de a stabili conținutul și limitele dreptului de proprietate, inclusiv prin introducerea unor limite vizând atribuțiile dreptului de proprietate. Dreptul de proprietate al instituțiilor de credit nu cunoaște nicio limitare în condițiile impreviziunii, adaptarea/încetarea contractelor neînsemnând nici măcar limitarea dreptului de proprietate. Prin urmare, Curtea va respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi raportate la celelalte dispoziții din Legea nr. 77/2016.

61. Întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția și considerentele care au fundamentat-o își mențin valabilitatea și în prezentele cauze.

62. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, referitor la prevederile art. 11 teza întâi, raportate la cele ale art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, și cu unanimitate de voturi, referitor la celelalte prevederi ale aceluiași act normativ,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, raportate la prevederile art. 3 teza întâi, precum și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza a doua din același act normativ, excepție ridicată de Societatea Alpha Bank România — S.A. în Dosarul nr. 7.727/279/2016 al Judecătoriai Piatra-Neamț — Secția civilă, de Societatea Alpha Bank România — S.A. în Dosarul nr. 25.535/301/2016 al Judecătoriai Sectorului 3 București — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 16.661/4/2016 al Judecătoriai Sectorului 4 București — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 11.127/281/2016 al Judecătoriai Ploiești — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 12.410/281/2016 al Judecătoriai Ploiești — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 10.218/320/2016 al Judecătoriai Târgu Mureș, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 16.484/4/2016 al Judecătoriai Sectorului 4 București — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 9.888/280/2016 al Judecătoriai Pitești — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 22.736/245/2016 al Judecătoriai Iași — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 13.978/271/2016 al Judecătoriai Oradea — Secția civilă, de Societatea Banca Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 18.741/212/2016/a1 al Judecătoriai Constanța — Secția civilă, de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 17.662/245/2016 al Judecătoriai Iași — Secția civilă, precum și de către Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 11.193/94/2016 al Judecătoriai Buftea — Secția civilă.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, raportate la prevederile art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 alin. (1)—(3) și alin. (5)—(6) și ale art. 8 din același act normativ, precum și cea a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe judecătorești.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe judecătorești și constată că prevederile art. 11 teza întâi raportate la celelalte prevederi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică către Judecătoria Târgu Mureș, Judecătoria Iași — Secția civilă, Judecătoria Piatra-Neamț — Secția civilă, Judecătoria Buftea — Secția civilă, Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă, Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă, Judecătoria Pitești — Secția civilă, Judecătoria Constanța — Secția civilă, Judecătoria Ploiești — Secția civilă, Judecătoria Oradea — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 mai 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 379

din 31 mai 2018

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016
privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite,
în ansamblul său**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 15.204/302/2016 al Judecătoria Sectorului 5 București — Secția civilă. Excepția de neconstituționalitate face obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 536D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele Curții Constituționale nr. 574D/2017, nr. 596D/2017, nr. 631D/2017, nr. 689D/2017, nr. 779D/2017, nr. 784D/2017, nr. 786D/2017 și nr. 790D/2017, având un obiect similar al excepției de neconstituționalitate, și anume prevederile Legii nr. 77/2016. Excepția a fost ridicată de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 13.750/4/2016 al Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă, în Dosarul nr. 19.151/197/2016 al Judecătoria Brașov, în Dosarul nr. 11.946/302/2016 al Judecătoria Sectorului 5 București — Secția civilă, în Dosarul nr. 12.366/303/2016 al Judecătoria Sectorului 6 București — Secția civilă, de Societatea Alpha Bank România — S.A. în Dosarul nr. 36.389/299/2016 al Judecătoria Sectorului 1 București — Secția civilă și în Dosarul nr. 24.028/197/2016 al Judecătoria Brașov — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 21.422/197/2016 al Judecătoria Brașov, precum și de către Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 16.887/197/2016 al Judecătoria Brașov.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 536D/2017,

nr. 574D/2017, nr. 596D/2017, nr. 631D/2017, nr. 689D/2017, nr. 779D/2017, nr. 784D/2017, nr. 786D/2017 și nr. 790D/2017, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

6. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor.

7. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 574D/2017, nr. 596D/2017, nr. 631D/2017, nr. 689D/2017, nr. 779D/2017, nr. 784D/2017, nr. 786D/2017 și nr. 790D/2017 la Dosarul nr. 536D/2017, care este primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin Încheierea din 20 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 15.204/302/2016, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 536D/2017.

10. Prin Încheierea din 30 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 13.750/4/2016, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 574D/2017.

11. Prin Încheierea din 13 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 19.151/197/2016, **Judecătoria Brașov a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 596D/2017.

12. Prin Încheierea din 27 iulie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 11.946/302/2016, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (1), art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 631D/2017.

13. Prin Încheierea din 5 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 12.366/303/2016, **Judecătoria Sectorului 6 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016, în integralitatea sa.** Excepția de

neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 689D/2017.

14. Prin Încheierea din 9 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 36.389/299/2016, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1, art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7, art. 8, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 779D/2017.

15. Prin Încheierea din 4 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 24.028/197/2016, **Judecătoria Brașov — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1, art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7, art. 8, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 784D/2017.

16. Prin Încheierea din 4 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 21.422/197/2016, **Judecătoria Brașov a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 786D/2017.

17. Prin Încheierea din 26 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 16.887/197/2016, **Judecătoria Brașov a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 77/2016.** Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 790D/2017.

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, de Societatea Alpha Bank România — S.A., precum și de către Societatea Piraeus Bank România — S.A., în cauze având ca obiect Legea nr. 77/2016.

19. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** autoarele acesteia susțin că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece legiuitorul intervine asupra unor raporturi juridice consfințite prin hotărâri judecătorești, care se bucură de autoritate de lucru judecat. Arată astfel că prin art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 s-a încălcat autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești prin care au fost respinse acțiunile în constatarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale sau prin care au fost respinse contestații la executare formulate în procedura executării silite.

20. Autoarele arată, în esență, că se încalcă principiul previzibilității și al accesibilității legii, întrucât i se impune creditorului ipotecar să accepte bunul în orice condiții, cu efect liberatoriu, sub sancțiunea pronunțării împotriva sa a unei hotărâri judecătorești care să confirme transferul dreptului de proprietate în patrimoniul său. Se mai arată că legiuitorul modifică destinația bunului, afectat inițial garantării executării unui contract de credit, în bun ce servește ca mijloc de plată cu efect liberatoriu. În plus, Legea nr. 77/2016 nu menține, pe întreaga perioadă a derulării contractului de credit, efectele prevăzute de părți sau care ar fi putut fi prevăzute la încheierea acestuia. De asemenea, art. 3 din Legea nr. 77/2016 dispune că dispozițiile sale derogă de la Codul civil, fără a se indica expres textul/articolul de la care se derogă. În sfârșit, întrucât regimul juridic general al proprietății trebuie să fie reglementat,

potrivit Constituției, prin lege organică, și dispozițiile derogatorii de la acest regim trebuie să fie reglementate prin lege organică, ceea ce nu s-a întâmplat în cazul Legii nr. 77/2016.

21. De asemenea apreciază că prevederile art. 3, 4, 6, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 contravin exigențelor de calitate a legii, stabilității juridice și respectării drepturilor dobândite și a intereselor legitime. Se arată că modificarea/reșezarea riscurilor asumate prin contract sau chiar modificarea prețului agreeat de părți nu poate avea loc printr-o ingerință a legiuitorului în economia contractului, ci doar în ipoteze excepționale de rupere a echilibrului contractual ce trebuie cercetate pentru fiecare contract în parte de către instanța judecătorească. Tot în acest context se arată că art. 7 din Legea nr. 77/2016 stabilește o procedură antinomică Codului de procedură civilă. Consideră că art. 8 din același act normativ încalcă principiul securității raporturilor juridice, al legalității și al statului de drept. Se mai arată că previzibilitatea impunea menținerea aceluiași efecte ale contractului de credit cu cele pe care părțile le-au prevăzut sau ar fi putut în mod rezonabil să le prevadă la momentul încheierii contractului; or, transformarea bunului din garanție imobiliară în mijloc de plată cu efect liberatoriu pe parcursul derulării contractului de credit, fără acordul creditorului, încalcă accesibilitatea și previzibilitatea legii, ceea ce conferă caracterul neconstituțional al art. 5 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 77/2016.

22. Cu privire la încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție arată că prin reglementarea cu titlu obligatoriu a mecanismului dării în plată în cazul contractelor încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii, legiuitorul a intervenit într-o situație juridică ale cărei efecte au fost epuizate încă de la momentul încheierii contractului de credit, drept care prevederile art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 sunt neconstituționale. În același sens se arată că principiul neretroactivității legii civile este încălcat atât timp cât se conferă debitorilor executați silit posibilitatea de a cere instanței constatarea ștergerii unor datorii rezultate din contracte de credit declarate scadente anticipat, cu mult înainte de intrarea în vigoare a legii. Mai mult, după darea în plată forțată a bunului imobil, creditorul trebuie să preia toate costurile de administrare, conservare și valorificare aferente proprietății, devenind în același timp și garant în favoarea debitorului în situația în care acesta a constituit garanții reale asupra imobilului sau alte sarcini, efecte inexistente la data încheierii contractului de credit. Astfel, legea nu face diferența între *facta praeterita*, *facta pendentia* și *facta futura*.

23. Cu privire la încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție se susține că, în urma ștergerii creanței ipotecare prin darea în plată a bunului imobil, creditorul respectiv nu va avea dreptul de urmărire asupra celorlalte bunuri din patrimoniul debitorului, față de ceilalți creditori ipotecari sau chirografari care nu au calitatea de instituție de credit, instituție financiară nebanară sau cesionar al acestora. Se mai precizează că prevederile art. 1, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (4)—(6) din Legea nr. 77/2016 au un caracter discriminatoriu, întrucât se aplică numai consumatorilor care îndeplinesc cerințele prevăzute la art. 4 din lege, iar ceilalți consumatori nu se pot bucura de beneficiile acestui act normativ.

24. Cu privire la încălcarea art. 21 din Constituție se arată că art. 4 și 7 din Legea nr. 77/2016 dau dreptul debitorilor să schimbe obiectul, prețul, riscul contractului după bunul lor plac și în lipsa verificărilor prealabile privind îndeplinirea condițiilor

obiective și subiective pentru aplicarea „protecției”. Se mai arată că art. 4 și art. 7 alin. (1) din lege limitează acțiunea creditorului de a contesta starea bunului dat în plată, culpa debitorului în diminuarea valorii bunului ipotecat sau starea de necesitate învederată de debitor, drept care nu se respectă cerințele accesului liber la justiție.

25. Cu privire la încălcarea art. 44 și art. 136 alin. (5) din Constituție apreciază că, prin efectul liberatoriu, constând în ștergerea creanței reziduale a băncii formate din diferența dintre soldul creditorului la momentul plății și valoarea imobilului, dreptul de proprietate al băncii asupra acestei creanțe este iremediabil afectat, ceea ce duce la concluzia neconstituționalității art. 5 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 77/2016. De asemenea, pentru aceleași motive, apreciază că este neconstituțional și art. 8 alin. (5) din lege; se mai indică faptul că se încalcă atât dreptul de proprietate al băncii, cât și al creditorului cesionar, după caz. Se ajunge la pierderea dreptului de creanță avut împotriva împrumutatului/garanților, acesta fiind înlocuit cu un drept real asupra unui imobil care are o valoare incertă. Mai mult, se poate întâmpla ca bunul imobil să nu fie transmis în patrimoniul băncii liber de sarcini, nefiind reglementată nici măcar obligația de garantare a debitorului ce apelează la procedura dării în plată a imobilului. Se mai precizează faptul că, prin efectul art. 3 din Legea nr. 77/2016, banca este deposedată de un bun actual, respectiv dreptul de creanță născut în temeiul contractului de credit, și, prin urmare, Legea nr. 77/2016 restrânge dreptul de proprietate privată, fără ca niciuna dintre justificările cuprinse la art. 53 din Constituție să existe.

26. Cu privire la încălcarea art. 45 din Constituție, autoarele excepției de neconstituționalitate subliniază că libertatea contractuală a părților nu presupune doar libertatea acestora de a-și asuma obligații și de a dobândi drepturi, ci și libertatea de a-și asuma riscuri ale contractului, pe care trebuie să le respecte. Susțin, astfel, că libertatea economică presupune un cadru economic caracterizat prin stabilitate, în care participanții pot stabili un preț al contractului prin negociere în funcție de condițiile de pe piață, iar Legea nr. 77/2016 restrânge libertatea contractuală, fără ca niciuna dintre justificările cuprinse la art. 53 din Constituție să existe.

27. Cu privire la încălcarea art. 53 alin. (2) din Constituție se apreciază că art. 3 și 4 din Legea nr. 77/2016 permit hazardul moral al liberării discreționare de datorie de către debitori aflați în situații economico-financiare, care nu sunt excepționale. Astfel, se permite modificarea discreționară a prețului contractului de către debitor, ceea ce reprezintă un stimulent pentru ca acesta să nu își execute obligațiile de plată a datoriilor. Se mai indică faptul că legea nu urmărește un scop legitim în sensul că vizează interese pur private, și nu cele generale, că adoptarea acesteia nu a fost necesară, existând la îndemâna părților contractante și alte mecanisme, precum cel al imprevizunii, și că legea nu asigură un just echilibru între interesele creditorului și ale debitorului.

28. Cu privire la încălcarea art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție se arată că Legea nr. 77/2016, reglementând aspecte referitoare la proprietate, trebuia adoptată ca lege organică, și nu ordinară. În acest sens subliniază că, din moment ce actul normativ criticat reglementează derogări de la Codul civil, lege organică, și normele derogatorii trebuiau să fie adoptate tot ca lege organică.

29. Cu privire la încălcarea art. 135 din Constituție se apreciază că art. 3, art. 4 alin. (2), art. 5, art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (4)—(6), art. 8 și 10 din Legea nr. 77/2016 aduc atingere principiilor libertății contractuale, întrucât procedura dării în plată, deși ar fi trebuit să aibă un caracter consensual, este lăsată exclusiv la opțiunea debitorului, nefiind, astfel, necesar consimțământul creditorului. Mai mult, legea, în ansamblul său, favorizează comportamentul iresponsabil al consumatorilor care, la momentul încheierii contractului de credit, trebuiau să prevadă și riscurile acestuia cu privire la aprecierea/deprecierea monedei de schimb.

30. Cu privire la încălcarea art. 148 din Constituție este invocat caracterul contrar al legii cu referire la Directiva 2014/17/UE și, în special, față de art. 43 alin. (1) al acesteia. Se arată că legea criticată este contrară Directivei 2014/17/UE, aceasta din urmă reglementând într-un mod proporțional, adecvat și cu respectarea exigențelor principiului neretroactivității posibilitatea stingerii obligațiilor rezultate din contractele de credit prin darea în plată a bunului imobil. În fine, se mai arată că, potrivit domeniului de reglementare a legii, aceasta se aplică și în cazul contractelor de credit de consum referitoare la bunuri imobile rezidențiale care intră în sfera de reglementare a Directivei 2014/17/UE. Potrivit art. 23 din Directiva 2014/17/UE, statele membre pot să reglementeze un cadru legal care să asigure cel puțin dreptul consumatorului de a converti contractul de credit într-o monedă alternativă, în condiții specificate, sau să fie în vigoare alte aranjamente pentru a limita riscul ratei de schimb valutar. Cu toate acestea, în art. 23 alin. (5) din Directiva 2014/17/UE se prevede în mod clar că astfel de reglementări nu pot fi aplicate cu efect retroactiv. În același sens dispune și art. 43 din directivă, dispozițiile fiind clare în sensul stabilirii aplicării lor doar pentru viitor, neputând fi aplicate cu efect retroactiv, ci doar contractelor de credit încheiate după data de 21 martie 2016. Din această perspectivă, autoarele excepției apreciază că este evidentă contradicția dintre reglementarea europeană și cea națională.

31. **Judecătoria Sectorului 6 București — Secția civilă** în Dosarul Curții Constituționale nr. 689D/2017 și **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția civilă** în Dosarul Curții Constituționale nr. 779D/2017 apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

32. **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă** în Dosarul Curții Constituționale nr. 574D/2017, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția civilă** în dosarele Curții Constituționale nr. 536D/2017 și nr. 631D/2017, **Judecătoria Brașov** în Dosarul Curții Constituționale nr. 596D/2017, **Judecătoria Brașov — Secția civilă** în Dosarul Curții Constituționale nr. 784D/2017, precum și **Judecătoria Brașov** în dosarele Curții Constituționale nr. 786D/2017 și nr. 790D/2017 apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

33. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

34. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

35. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

36. Din examinarea dispozitivului încheierilor de sesizare și a criticilor formulate, Curtea observă că, pe lângă invocarea, în mod individual, a unor prevederi ale Legii nr. 77/2016, acest act normativ este criticat, în majoritatea cauzelor, în ansamblul său. Așa fiind, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate prevederile Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, în ansamblul său, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 28 aprilie 2016.

37. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, prevederile criticate din Legea nr. 77/2016 contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4) și (5) privind principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, precum și al supremației Constituției și al legilor, coroborate cu art. 126 alin. (1) referitor la instanțele judecătorești, art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii civile, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 44 alin. (1) și alin. (2) teza întâi privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 73 alin. (3) lit. m) referitor la regimul juridic al proprietății, art. 135 alin. (1) și (2) lit. a) privind economia, art. 136 alin. (5) care consacră inviolabilitatea proprietății private, în condițiile legii, art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană, precum și prevederilor art. 1 — *Protecția proprietății* din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

38. Examinând excepția de neconstituționalitate formulată în prezentele cauze, Curtea constată că, în ceea ce privește o parte dintre prevederile legale criticate din Legea nr. 77/2016, nu sunt respectate condițiile de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate, a căror existență rezultă din prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor [...] privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei[...]*”, precum și din prevederile art. 29 alin. (3) din aceeași lege, potrivit cărora „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”. Astfel, Curtea reține ca element comun situației de fapt din cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat instanța de contencios constituțional în prezentele dosare, că toate contractele de credit au fost încheiate înaintea intrării în vigoare a noului Cod civil, respectiv 1 octombrie 2011. Autoarele excepției au invocat neconstituționalitatea art. 3 din Legea nr. 77/2016, fără să se raporteze în mod distinct la cele două ipoteze ale acestuia, respectiv ipoteza care vizează aplicabilitatea noului Cod civil [„*Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul*

civil, republicată, cu modificările ulterioare”] și ipoteza care vizează aplicabilitatea vechiului Cod civil. În aceste condiții, instanța de contencios constituțional va respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi raportate la prevederile art. 3 teza întâi din Legea nr. 77/2016.

39. De asemenea, faptul că toate contractele de credit ce fac obiectul cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea au fost încheiate înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil este relevant și în examinarea admisibilității excepției având ca obiect neconstituționalitatea tezei a doua a art. 11 din Legea nr. 77/2016. Curtea reține că, potrivit primei teze a acestui articol, prevederile Legii nr. 77/2016 se aplică și contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare iar, potrivit celei de-a doua teze a art. 11, Legea nr. 77/2016 se aplică acelor contracte de credit încheiate după data intrării sale în vigoare. Așa fiind, Curtea va respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016, întrucât acestea vizează contracte încheiate după intrarea în vigoare a Legii nr. 77/2016.

40. În continuare, Curtea reține că, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, s-a statuat că prevederile art. 11 teza întâi, raportate la cele ale art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 sunt constituționale numai în măsura în care instanța judecătorească are posibilitatea și obligația de a verifica îndeplinirea condițiilor imprevizunii pentru fiecare contract de credit în parte. Curtea a mai reținut că, în cazul în care instanța judecătorească nu ar avea posibilitatea să verifice îndeplinirea condițiilor imprevizunii, aceste prevederi de lege ar încălca dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 1 alin. (5) — în componenta sa privind calitatea legii, cele ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, precum și cele ale art. 124 privind înfăptuirea justiției. Prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, precitată, paragraful 122, Curtea a constatat, de asemenea, că sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este neconstituțională.

41. În acest context, raportat la prevederile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit cărora „*nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, și având în vedere faptul că Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, precitată, a fost publicată ulterior sesizării instanței constituționale în prezentele cauze, Curtea va respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016, și cea a prevederilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 alin. (1)—(3), (5)—(6) și art. 8 alin. (1)—(4) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.

42. Cu privire la art. 11 teza întâi raportat la art. 5 și 6 din Legea nr. 77/2016, în jurisprudența sa în materie, Curtea a reținut că acestea reglementează procedura de derulare a dării în plată a imobilului ipotecat. S-a remarcat, totodată, faptul că art. 3 teza a doua a fixat regulile de drept substanțial subsumate principiului imprevizunii în contractele de credit, iar art. 5 și 6

din lege reglementează, în esență, procedura de urmat pentru aplicarea regulilor anterior menționate.

43. Cu privire la constituționalitatea art. 11 teza întâi raportat la art. 5 alin. (3) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, Curtea s-a mai pronunțat, exemplu fiind Decizia nr. 92 din 28 februarie 2017, paragrafele 50—60, și a reținut că, reglementând procedura dării în plată ca expresie a impreviziunii contractuale, legiuitorul, prin aceste prevederi din Legea nr. 77/2016, a pus la îndemâna debitorului obligației un mecanism procedural specific, prin efectul căruia are loc o suspendare de drept a executării plăților pe care debitorul le-ar datora în temeiul contractului de credit. Aceasta reprezintă o măsură conexasă firească deciziei debitorului de a transmite creditorului dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar. Curtea a constatat că un asemenea mecanism procedural nu este de natură să afecteze sau să anuleze dreptul de proprietate privată al creditorului, pentru că suspendarea plăților reprezintă o măsură imediată care este menită să împiedice ruina iminentă a debitorului, înlăturând efectele negative asupra patrimoniului acestuia în condițiile în care creditorul decide să demareze o procedură judiciară. Suspendarea este o măsură provizorie prin natura sa, întrucât, în cazul în care este admisă contestația creditorului, debitorul obligației va trebui să execute în continuare contractul de credit, plata sumelor de bani aferente perioadei de suspendare urmând a fi reluată.

44. Așa fiind, Curtea a constatat că măsura legală criticată este necesară, legiuitorul având deplina competență constituțională, în temeiul art. 15 alin. (1), art. 44 alin. (1) și art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, de a proteja într-un mod efectiv interesele patrimoniale ale cetățenilor săi, atunci când în paradigma executării contractului intervine un aspect care ține de impreviziune. Curtea a reținut că această orientare legislativă a ținut seama de realitățile socioeconomice existente, aspect cu privire la care legiuitorul are o largă marjă de apreciere, precum și de particularitățile și specificul circumstanțelor referitoare la iminența începerii sau continuării procedurii de executare silită cu efecte iremediabile asupra consumatorului, respectiv la relația profesionist — consumator, în care acesta din urmă se află într-o situație de inferioritate economică. De aceea, în cazul în care între părți există o neînțelegere apărută cu privire la existența impreviziunii în contracte, legiuitorul, în mod corect, a apreciat ca fiind necesară o suspendare de drept a executării unui asemenea contract până la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive în cauza care tranșează problema litigioasă dintre părți.

45. Cu privire la prevederile art. 11 teza întâi raportate la cele ale art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, Curtea s-a mai pronunțat, spre exemplu, prin Decizia nr. 95 din 28 februarie 2017, paragrafele 44—49. Cu acel prilej s-a arătat că mecanismul procedural reglementat de legiuitorul ordinar în vederea aplicării art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 are în vedere, ca și în cazul art. 8 alin. (1) din aceeași lege, două etape cu o semnificație deosebită în economia acesteia. Astfel, o primă etapă, obligatorie, se subsumează unei negocieri directe între părți și privește procedura notificării reglementate de art. 5 alin. (1) din lege, părțile putând, ele însele, să constate stingerea datoriei izvorâte din contractul de credit prin darea în plată a imobilului. Această etapă se aplică și trebuie parcursă indiferent dacă bunul imobil ipotecat a fost sau nu vândut în cadrul unei proceduri execuționale la data intrării în vigoare a legii. Cea de-a

două etapă, judiciară, facultativă prin natura sa, vizează intervenția instanțelor judecătorești la cererea debitorilor, în vederea aplicării Legii nr. 77/2016, respectiv constatarea stingerii datoriei izvorâte din contractul de credit. Astfel, debitorul obligațiilor de plată a sumelor de bani în cadrul unui contract de credit trebuie să parcurgă, în mod obligatoriu, prima etapă procedurală, în sensul ajungerii la un consens cu creditorul și al evitării, pe cât posibil, a intervenției în cadrul raporturilor contractuale a instanței judecătorești. Legiuitorul a reglementat acest mecanism procedural în două etape pentru a da posibilitatea încetării contractului ca rezultat al acordului de voință al părților, fără intervenția instanțelor judecătorești, apelarea la forța de constrângere a statului realizându-se, în mod evident, numai atunci când părțile nu ajung la un consens. Prin urmare, a apela direct la instanța judecătorească, cu nesocotirea primei etape, cea a notificării, echivalează cu caracterul inadmisibil al unei asemenea acțiuni promovate în temeiul art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, instanțele judecătorești fiind în drept, în această ipoteză, să respingă ca atare acțiunea debitorului.

46. În privința bunurilor imobile adjudecate anterior intrării în vigoare a legii, Curtea a constatat că legiuitorul ordinar a recurs la o ficțiune juridică, în sensul că datorile rezultate din contractul de credit sunt considerate stinse, chiar dacă bunul imobil aferent garanției a fost vândut la un preț mai mic decât valoarea datoriei debitorului către instituția de credit. Practic, legiuitorul a apreciat, în contextul impreviziunii, că sumele de bani plătite în mod voluntar în executarea contractului, cele obținute din adjudecarea bunului, indiferent de data la care aceasta a avut loc, precum și, după caz, sumele rezultate din urmărirea silită a altor bunuri ale debitorului până la data formulării notificării acoperă valoarea datoriei aferente contractului de credit. O asemenea ficțiune juridică, departe de a fi arbitrară, valorifică un element accesoriu al contractului de credit, ipoteca, definită în cazul de față ca fiind un drept real asupra unui bun imobil afectat restituirii sumei de bani împrumutate, și este de natură să asigure echilibrul contractual dintre părți în limitele riscului inerent unui contract de credit, eliminând din sfera raporturilor dintre debitor și creditor riscul supraadăugat. Prin urmare, Curtea a constatat că reglementarea criticată nu încalcă art. 44 din Constituție, în măsura în care acesta este aplicat în condițiile intervenirii impreviziunii. În caz contrar, s-ar accepta, pe de o parte, ruina debitorului și îmbogățirea fără justă cauză a creditorului, contractul de credit nemaiputând constitui temeiul îmbogățirii acestuia, ci situația imprevizibilă intervenită, iar, pe de altă parte, s-ar crea o vădită inegalitate între debitorii care, având în vedere aceeași situație de impreviziune, au reușit să reziste acesteia pe un interval temporal mai extins sau mai restrâns. Or, acest criteriu, coroborat cu data intrării în vigoare a legii, este unul artificial și arbitrar, întrucât impreviziunea trebuie evaluată în exclusivitate în funcție de echilibrul contractual dintre părți, fiind așadar o chestiune ce ține de dezechilibrarea prestațiilor la care acestea s-au obligat datorită unui element exterior conduitei lor, a cărui amploare nu putea fi prevăzută. Așadar, stingerea datoriei prin darea în plată a imobilului ipotecat reprezintă o ficțiune juridică aplicabilă tuturor procedurilor de executare silită începute anterior sau ulterior intrării în vigoare a legii, indiferent dacă bunul aferent garanției a fost vândut în cadrul acestei proceduri anterior/ulterior intrării în vigoare a legii, singura condiție impusă de legiuitor fiind ca acestea să fie în curs la data depunerii notificării. În acest

context, Curtea a constatat că soluția legislativă de stingere a datoriilor izvorâte din contractele de credit, indiferent de data la care a fost vândut bunul imobil ipotecat prin licitație publică sau printr-un alt mod agreeat de creditor, nu încalcă dreptul de proprietate privată al creditorului, consacrat de art. 44 din Constituție.

47. Referitor la critica de neconstituționalitate a Legii nr. 77/2016, în integralitatea sa, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2017, paragrafele 107—108, Curtea a statuat că Legea nr. 77/2016 reglementează situații specifice care nu se referă la regimul general al proprietății, în sensul că vizează doar o modalitate de executare a unor obligații derivate din contractul de credit în ipoteza intervenirii impreviziunii. Chiar dacă aplicarea Legii nr. 77/2016 are drept efect un transfer de proprietate, acest lucru nu semnifică faptul că legea, în sine, reglementează regimul general al proprietății, sintagmă ce vizează cadrul general al proprietății în România, și nu orice transfer al dreptului de proprietate ca urmare a aplicării unor instituții de drept civil. În concordanță cu jurisprudența sa (Decizia nr. 5 din 14 iulie 1992, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 173 din 22 iulie 1992), Curtea a constatat că regimul juridic general al proprietății, publică sau privată, vizează, ca esență, cele trei elemente ale dreptului de proprietate: posesia, folosința și dispoziția, fiind preponderent un regim de drept privat. Regimul proprietății și al dreptului de proprietate, și încă la nivel general, reprezintă o realitate juridică care guvernează raporturile juridice de o valoare socială semnificativă ce reclamă reglementarea printr-o lege organică, pe când regulile specifice pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate reprezintă o altă realitate juridică, de o importanță mai mică, putând fi stabilită prin legi ordinare sau, după caz, prin ordonanțe. De altfel, legiuitorul a mai adoptat reglementări care au un impact asupra dreptului de proprietate prin intermediul unor legi ordinare, cum ar fi Codul de procedură fiscală (Legea nr. 207/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015) care, în art. 348, reglementează confiscările dispuse potrivit legii.

48. Întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția și considerentele care au fundamentat-o își mențin valabilitatea.

49. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, referitor la prevederile art. 11 teza întâi, raportate la cele ale art. 5 alin. (3), art. 7 alin. (4) și art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016, și cu unanimitate de voturi, referitor la celelalte prevederi ale aceluiași act normativ,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, raportate la prevederile art. 3 teza întâi, precum și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza a doua din același act normativ, excepție ridicată de Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 15.204/302/2016 al Judecătorei Sectorului 5 București — Secția civilă, în Dosarul nr. 13.750/4/2016 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă, în Dosarul nr. 19.151/197/2016 al Judecătorei Brașov, în Dosarul nr. 11.946/302/2016 al Judecătorei Sectorului 5 București — Secția civilă și în Dosarul nr. 12.366/303/2016 al Judecătorei Sectorului 6 București — Secția civilă, de Societatea Alpha Bank România — S.A. în Dosarul nr. 36.389/299/2016 al Judecătorei Sectorului 1 București — Secția civilă și în Dosarul nr. 24.028/197/2016 al Judecătorei Brașov — Secția civilă, de Societatea Piraeus Bank România — S.A. în Dosarul nr. 21.422/197/2016 al Judecătorei Brașov, precum și de către Societatea Banca Românească — S.A., membră a Grupului National Bank of Greece, în Dosarul nr. 16.887/197/2016 al Judecătorei Brașov.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, raportate la prevederile art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 alin. (1)—(3) și alin. (5)—(6) și ale art. 8 alin. (1)—(4) din același act normativ, precum și cea a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe judecătorești.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale aceluiași instanțe judecătorești și constată că prevederile art. 11 teza întâi raportate la celelalte prevederi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 1 București — Secția civilă, Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă, Judecătorei Sectorului 5 București — Secția civilă, Judecătorei Sectorului 6 București — Secția civilă și Judecătorei Brașov și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 mai 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

